

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla dr. Czomba András ügyvéd által képviselt felperesnek, ifj. dr. Szilágyi István ügyvéd által képviselt alperes ellen, kölcsön megfizetése iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2009. március 3. napján meghozott 27.P.25.471/2006/25. számú ítélete ellen az alperes részéről 26., 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 300.000 (háromszázezer) forint + ÁFA fellebbezési eljárási perköltséget, míg az államnak külön felhívásra 900.000 (kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében 15.000.000.- Ft kölcsön és 4.695.264.- Ft ügyleti kamat, valamint 19.695.264.- Ft után 2006. november 24. napjától számított évi 10% késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest a 2005. január 6. napján kelt okirat alapján.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Viszontkeresetet terjesztett elő 3.494.236.- Ft és kamata megfizetése iránt. A kölcsönszerződés színleltségére hivatkozott és így annak semmisségének megállapítását kérte, másodlagosan leplezett

szerződésre: állította, hogy az élettársi vagyoneletolódásból származó igényt leplez a kölcsönszerződés.

A felperes a viszontkeresetet elismerte és annakösszepszerűségének erejéig a keresetét leszállította.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 16.201.028.- forintot és abból 15.000.000.-forint után 2007. július 21. napjától a kifizetésig járó évi 10% kamatot, valamint 780.000.-forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, fizessen meg az alperesnek 3.494.236.- forintot és annak 2005. október 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal egyező mértékű kamatát, valamint 209.654.- forint perköltséget. Az ítéletet a felperes marasztalása tekintetében előzetesen végrehajthatónak nyilvánította. Kötelezte az alperest 900.000.- Ft, a felperest 20.965.- Ft le nem rótt illeték megfizetésére.

Az ítélet indokolása értelmében a peres felek 2005. január 6. napján a Pp. 196. § (1) bekezdése szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt jognyilatkozatot tettek, amelynek alapján az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a peres felek az okiratban foglalt tartalommal korábban szóban kölcsönszerződést kötöttek, amely szóban kötött kölcsönszerződés a Ptk. 240. § (1) bekezdése szerinti szerződésmódosításnak volt tekinthető, amelyben a felek a közöttük korábban ismeretlen jogcímen, ismeretlen időpontban lezajlott pénzátadások jogcímét kölcsön jogcímében jelölték meg és a korábbi esetleges megállapodások módosításával a visszafizetés részletes szabályairól is megállapodtak egymással. A lefolytatott tanúbizonyítás eredményeként megállapította az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a kölcsönszerződés nem létezése, illetőleg a kölcsönösszeg át nem adása vonatkozásában az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget, illetve nem bizonyított, hogy a Ptk. 207. § (5) bekezdése szerint a szerződés színleltségét. Az elsőfokú bíróság a kölcsönszerződés felperes által állított tartalommal létrejöttét megállapította. Az ügyleti kamatok vonatkozásában a kereset leszállítására is tekintettel a szerződésben kikötött kamatmérték alapján határozott. A késedelmi kamatigényt részben tartotta megalapozottnak a szerződési feltételek alapján. A viszontkereset vonatkozásában a felperes elismerése alapján határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, annak részbeni megváltoztatását, a kereset teljes elutasítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a bizonyítandó tényekről történt tájékoztatásával ellentétben áll az ítélet indokolásában a bizonyítási teher értékelésén alapuló ténymegállapítás. Utalt arra, hogy negatív tény bizonyítása nem lehetséges. Megítélése szerint a Pp. 196. §-a szerinti vélelmet maga a felperes döntötte meg amikor elismerte, hogy nem az okiratban megjelölt napon adta át az okiratban foglalt összeget, így a bizonyítási teher a felperesre hárult a követelt összeg átadásának ténye és összepszerűsége vonatkozásában. Hivatkozott a felperes előadására a viszontkereset tekintetében, amely összeggel a keresetét leszállította. Utalt a tanúvallomásokra, amelyek a felperesi előadást és követelést nem támasztották alá.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte megalapozottsága folytán. Kiemelte, hogy az alperes teljes bizonyító erejű magánokiratban tett nyilatkozatot, mellyel szembeni bizonyítás az alperest terhelte, továbbá, hogy az a körülmény, miszerint a kölcsön folyósításának tényleges időpontja nem érinti a kölcsön összegének és folyósítása tényének valódiságát, illetve az alperest terhelő bizonyítási kötelezettséget.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú ítélet ellen, az ítéletnek az alperest marasztaló rendelkezése ellen az alperes élt fellebbezéssel. A felperes fellebbezést nem nyújtott be. Így a Pp. 228. § (4) bekezdés értelmében az ítéletnek a „meghaladó” keresetet elutasító és a felperest marasztaló rendelkezése jogerőre emelkedett. A másodfokú bíróság ezért a Pp. 253. § (3) bekezdésére is figyelemmel a fellebbezési kérelemhez kötötten bírálta felül az elsőfokú ítélet megalapozottságát.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 3. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettsége tárgyában 11-I. sorszám alatt végzést hozott, amelyet 12-II. sorszámú végzésével megváltoztatott. Az ily módon teljesített tájékoztatási kötelezettsége a bizonyítási teher vonatkozásában nem utalt a Pp. 196. § (1) bekezdésére, azonban a 12. sorszámú jegyzőkönyvben rögzített alperesi képviselői nyilatkozat értelmében (12. számú jegyzőkönyv 2. oldal 1. bekezdés) az alperes tisztában volt azzal, hogy magát a szerződést a Pp. 196. § (1) bekezdésének e) pontja szerint minősülő magánokirat bizonyítja, amellyel szemben bizonyítási indítványait is elő kívánta terjeszteni. Az ehhez képest tett felperesi és alperesi nyilatkozatokra tekintettel adott az elsőfokú bíróság 12-II. számú végzésében tájékoztatást a bizonyítandó tényekről és teherről. Az elsőfokú bíróság az ítéletét a Pp. 196. § (1) bekezdése e) pontjának alkalmazásával, erre tekintettel terhelt bizonyítási teher alapján hozta meg a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bizonyítékok mérlegelésével.

Az elsőfokú bíróság az eljárása során így nem kellően pontos tájékoztatást adott, amelyből azonban - a peradatok alapján - az alperesnek eljárási jogaiban korlátozottsága nem volt megállapítható. Az alperes a fellebbezésében a per érdemi eldöntéséhez szükséges hiányzó tényállási elemekre nem hivatkozott, további, az elsőfokú eljárásban elő nem adott tényekre, körülményekre még utalást sem tett és további bizonyítási indítványa sem volt. Az alperes a fellebbezésében a tájékoztatási kötelezettségre alapított eljárási szabálysértésre hivatkozásán túlmenően a bizonyítékok mérlegelését sérelmezve támadta az elsőfokú ítéletnek a kereset tárgyában hozott döntését. A jogvita eldöntése alapjául szolgáló anyagi jogszabályok alkalmazásához szükséges tényállás rendelkezésre állt, az alperesnek e tekintetben az elsőfokú eljárásban és a jelen másodfokú eljárásban sem volt további bizonyítási indítványa. Mindezeket mérlegelve az elsőfokú bíróságnak a tájékoztatási kötelezettség körében fennálló eljárási szabálysértése nem tette indokolttá a Pp. 252. § (2) bekezdésének alkalmazását. A felperes keresete vonatkozásában a felek közötti jogvita a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján érdemben elbírálható volt.

A felperes a keresetét a 2005. január 6. napján kelt, ügyvéd által ellenjegyzett, a Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratra alapította. A Pp. 196. § (1) bekezdése értelmében a teljes bizonyító erejű magánokirat az ellenkező bizonyításáig teljes bizonyítékul szolgál arra, hogy kiállítója az abban foglalt nyilatkozatot megtette, illetőleg elfogadta, vagy magára kötelezőnek ismerte el. Ezzel szemben a bizonyítási terhet az elsőfokú bíróság az érdemi döntése meghozatalakor helytállóan telepítette az alperesre.

Az elsőfokú bíróság meghallgatta tanúként az okiratot ellenjegyző ügyvédet, illetve az ügyvéd közreműködőjét az okiratot szerkesztő ügyvédjelöltet. Ezen tanúvallomások egyértelműen alátámasztották, megerősítették az okiratban foglaltakat, nevezetesen azt, hogy az okiratban foglalt nyilatkozatot a szerződő felek megtették, az az akaratuknak megfelelt.

Az okirat szerint a felek között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés jött létre.

A Ptk. 200. § (1) bekezdés szerint a szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg.

A Ptk. 205. § (1) bekezdés kimondja, hogy a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A kölcsönszerződés nincs írásbeliséghez kötve, e szerződés szóban létrejöhet. A teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés is visszautal korábban szóban létrejött szerződésekre. A szerződési szabadság elvéből következően annak nincs törvényi akadálya, hogy a szerződő felek korábbi szerződéseiket összefoglalják, és így írásban rögzítsék a jövőbeni kötelezettségeiket, jogosultságaikat. Ez történt meg a 2005. január 6. napján kelt magánokiratban. A szerződő felek jövőbeni kötelezettségeit, jogosultságait, így - az ellenkező bizonyításáig - a később keletkezett írásba foglalt szerződés alapján kell megítélni. A felperes a teljes bizonyító erejű magánokiratban foglaltakkal egyező előadást tett. Az okiratot szerkesztő, ellenjegyző ügyvéd vallomása megerősítette az okiratban foglaltakat. A tanúvallomások a pénzátadás tényét alátámasztották. Az alperes azt nem vitatta, hogy az okiratot aláírta. Az alperes- az őt terhelő bizonyítás ellenére - az okirattal szembeni, eltérő tényelőadását kétséget kizáró módon nem bizonyította. Mindezekből következően annak ügyszemléte jelentősége nem volt, hogy ténylegesen mely időpontokban történt a pénz átadása. A viszontkereset felperes általi elismeréséből, a kereset leszállításából, a jogügyletek eltérőségére tekintettel nem lehetett olyan következtetést levonni, hogy az a teljes bizonyító erejű magánokiratot teljes egészében érvényteleníti.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékoknak a Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti okszerű mérlegelésével jutott arra a jogi következtetésre, hogy a peres felek között a 2005. január 6-i keltű magánokiratban foglaltak szerinti tartalommal érvényesen létrejött a kölcsönszerződés, az nem színlelt és nem is leplezett szerződés, és az alperes e szerződés alapján köteles a teljesítésre.

Mindezek kiemelésével a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

Az alperes eredménytelen fellebbezése következtében a másodfokú bíróság a fellebbezési eljárási költség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdés szerint határozott, melyben a felperest képviselő ügyvéd díját számolta el a 32/2003. (VIII. 22.) IM. rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdés, 4/A. § (1) bekezdés alapján a fellebbezési pertárgyértékre és a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel.

Az alperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetékről az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdés alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdés szerint határozott.

, 2009. október 27.

. Lizák Tibor sk.
a tanács elnöke
. Merőtey Anikó sk.
sk.
előadó bíró

Dr. Volein Anna

bíró

A kiadmány hitelül: